

רוח הנהגה
הרב מואיז נבון

~ שלוש תנועות באדם ~

(1) אינטלקטואלי (Intellectual)

(2) האתי (Ethical)

(3) האסתטי (Aesthetic)

במדבר פרק כז (טו) וידבר משה אל יקנוק לאמר: (טז) יפקד יקנוק אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה: (יז) אשר יצא לפניהם ואשר יבא לפניהם ואשר יוציאם ואשר יביאם ולא תהיה עדת יקנוק פצאן אשר אין להם רעה: (יח) ויאמר יקנוק אל משה קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו:

~ שלושה אנשים ~

(1) **בראשית פרק מא** (לח) ויאמר פרעה אל עבדיו הנמצא כזה איש אשר רוח אלהים בו:

(2) **במדבר פרק כד** (ב) וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלהים:

(3) **שמות פרק לא** (ג) ונאמלא אתו רוח אלהים בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה:

(1) יוסף

בראשית פרק מא

(לח) ויאמר פרעה אל עבדיו הנמצא כזה איש אשר רוח אלהים בו: (לט) ויאמר פרעה אל יוסף אחר הודיע אלהים אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמודך:

(2) בלעם

במדבר פרק כב

(לח) ויאמר בלעם אל בלק הנה באתי אליך עתה היכל אוכל דבר מאומה הדבר אשר ישים אלהים בפני אתו אדבר: ...

במדבר פרק כג

(יב) ויען ויאמר הלא את אשר ישים יקנוק בפני אתו אשמר לדבר: ...
(כו) ויען בלעם ויאמר אל בלק הלא דברתי אליך לאמר כל אשר ידבר יקנוק אתו אעשה: ...

במדבר פרק כד

(יב) ויאמר בלעם אל בלק הלא גם אל מלאכיד אשר שלחת אלי דברתי לאמר: (יג) אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את פי יקנוק לעשות טובה או רעה מלפני אשר ידבר יקנוק אתו אדבר:

במדבר פרק כז

(א) וירא בלעם כי טוב בעיני יקנוק לברך את ישראל ולא הלך בפעם בפעם לקראת נחשים וישת אל המדבר פניו: (ב) וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלהים:

רשב"ם במדבר פרשת בלק פרק כד פסוק א

[ולא הלך כפעם בפעם] לקראת נחשים - לנסות ממקום למקום אולי יוכל לקללם, אלא מעתה נתכוון לברכם בלב שלם. ומתוך כך כתי ותהי עליו רוח אלהים כאן, שרוח שכינה שרתה עליו מאהבה ודרך חיבה:

(3) בצלאל

שמות פרק לא (ג) ונאמלא אתו רוח אלהים בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה: (ד) לחשב מחשבת לעשות בזהב ובכסף ובנחשת: (ה) ובחרשת אבן למלאת ובחרשת עץ לעשות בכל מלאכה:

אבן עזרא שמות (הפירוש הארוך) לא:ג

והנה בצלאל היה מלא כל חכמה בחשבון, ומדות, וערכים, ומלאכת שמים וחכמת תולדת, וסוד הנשמה. והיה לו יתרון על כל אנשי דורו, שהיה יודע כל מלאכה ...

רש"י הירש שמות פרשת כי תשא פרק לא פסוק ג

לא נתמנה בצלאל אלא משום שהיו בו כוחות הרוח האלה.

~ שלוש תנועות בהתקנת יהושע ~

במדבר פרק כז ... (יח) ויאמר יקוק אל משה קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו: (יט) והעמדת אתו לפני אלעזר הכהן ולפני כל העדה וצויתיה אתו לעיניהם: (כ) ונתתה מהודך עליו למען ישמעו כל עדת בני ישראל:

מלבי"ם במדבר פרק כז פסוק יח

ויאמר וגוי קח לך את יהושע בן נון, שהוא נפרד במעלתו מן צאן קדשים אלה כי הוא "איש אשר רוח בו", שהרוח כולל רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה **וכל המעלות הנכבדות**, וחוצ מזה "וסמכת את ידך עליו", **ובזה תשפיע עליו שפע רוח יתירה** יותר על מה שהוא איש הרוח מכבר. והנה השפע לא תחול רק על מי שהוא מוכן אליה מכבר כמ"ש חז"ל אין הקדוש ברוך הוא נותן חכמה אלא למי שיש בו חכמה שנאמר יהב חכמתא לחכימין ועז"א שהוא כבר יש בו רוח, ורוח זה המוכן לכך יתוסף בו קדושה ונבואה ע"י סמיכות ידך והשפעתך:

- (1) (יח) ... וסמכת את ידך עליו:
- (2) (יט) והעמדת אתו לפני אלעזר הכהן ולפני כל העדה ...
- (3) (כ) ונתתה מהודך עליו ...

(1) וסמכת את ידך עליו

רש"י במדבר פרק כז פסוק כג

(כג) ויסמך את ידיו - בעין יפה יותר ממה שנצטווה. שהקב"ה אמר לו וסמכת את ידך, והוא עשה בשתי ידיו, ועשאו ככלי מלא וגדוש ומלאו חכמתו בעין יפה:

(2) (יט) והעמדת אתו לפני אלעזר הכהן ולפני כל העדה = < (כא) ולפני אלעזר הכהן יעמד ושאל לו **במשפט האורים לפני יקוק** על פיו יצאו ועל פיו יבאו הוא וכל בני ישראל אתו וכל העדה:

(3) ונתתה מהודך עליו = < למען ישמעו כל עדת בני ישראל:

ספורנו במדבר פרק כז פסוק כ

(כ) ונתתה מהודך עליו. הוד מלכות תן לו איזה שררה בחייד שיתחילו לנהוג בו כבוד:

ר' יצחק שמואל רגיו (יש"ר), איטליה [1855-1784]

רוח מלכות וממשלה הצריכה להיות בלב הנגיד היא הנקראת כאן "הוד" [קריזמה], כענין (דברי הימים א' כ"ט) "ויתן עליו הוד" הנאמר בהמלכת שלמה. וכן יהושע קיבל הוד מלכות, כאשר סמך משה ידיו והעמידו לנגיד, ועל ידי ההוד שאתן עליו יכבדוהו כל ישראל, וזהו "למען ישמעו כל עדת בני ישראל".

Interestingly, this "hod", be it charisma, honor or authority, is purely aesthetic in nature. For, though we are used to thinking about aesthetics in terms of beauty, the aesthetic gesture includes all sense perception. The feelings engendered by the sublime, the exalted, the majestic, are all very much part of the aesthetic gesture (Kant).

Rabbi Soloveitchik

God's "kavod [honor] stresses the majesty element [in the divine, which is] a pure aesthetic phenomenon which fascinates and frightens man" (Worship, p.60).

תהלים פרק ח (ו) ונתחשרהו מעט מאלהים **וכבוד והדר תעטרהו**:

~ משיח ~

ישעיהו יא:ב

ונחה עליו רוח יקוק (1) רוח חכמה ובינה (3) רוח עצה וגבורה (2) רוח דעת ויראת יקוק:

In Joshua we discovered the qualities of the ideal leader, qualities that we long to behold in that ultimate leader, the Messiah. Until that time, let us strive to realize our own potential in the three gestures of human endeavor, let us strive to achieve the spirit of a leader.